

Poczet starostów

Poczet starostów powiatu bielskiego oraz sylwetki wybranych włodarzy

Pietko – lata 30-40 XV w.

Raczko Strocewicz – po czerwcu 1447 r. (zm. ok. 1450 r.)

Iwaszko Dowojnowicz – 25.04.1454 r. (zm. 1459/60 r.)

Olechno Sakowicz – 1466 r. (lub 1481 r.), 25.10.1477 r.

Bartosz Montowtowicz – ok. 1481-1484

Mikołaj I Radziwiłł – 1486 – marzec 1490 r.

Stretowicz Sołtan Aleksandrowicz – 11.02.1492 r. – 11.09.1493 r.

Mikołaj II Radziwiłł – koniec 1493 r. – 7.09.1504 r.

Jan Zabrzeziński – 27.08.1501 r. – 27.10.1501 r.

Michał Gliński – 5.10.1502 r., 28.01.1505 r. – 20.10.1506 r.

Wojciech Kłoczko – 6.12.1506 r. – 1512 r.

Olbracht Gasztołd Marcinowicz – 1513-1536

Jan Mikołajewicz Radziwiłł – 1522 r.

Siemin Kmitycz – 1526 r.

Lenart Kosiński – starosta brański 1533-1539

Mikołaj Korycki – starosta brański 1538-1552

Piotr Kamiński – 1549-1553

Jerzy Chodkiewicz – 1556-1569

Mikołaj Kiszko – 1547-1587

Paweł Szczawiński – 1589 r.

Stanisław Radziejewski – 1599 r.

Adam Kazanowski – od 1638 r.

Stefan Stanisław Czarniecki – starosta brański

Jan Klemens Branicki – starosta bielski, starosta brański

Stefan Mikołaj Branicki – starosta bielski i starosta brański od 1683 r.

Jan (Kazimierz) Klemens Branicki – starosta brański – od 1709 r., starosta bielski – od 1719 r.

Maciej Maurycy Starzeński – starosta brański 1752-1786

Michał Hieronim Starzeński – starosta brański 1774-1794

W okresie II Rzeczypospolitej

Józef Sieńkowski – lipiec 1919 r. – lipiec 1921 r.

Marian Baehr – październik 1921 r. – 1922 r.

A. Czaykowski – 1925 r.

Włodzimierz Baranowski – 1925-1927

Józef Drożański – 1928-1932

Żelisław Januszkiewicz – 1933-1939

por. Mieczysław Ciepłucha – 1944 r.

ppor. Michał Drzewiecki – do 12.12.1944 r.

Roman Woźniak – od 12.12.1944 r.

W okresie III Rzeczypospolitej

Starosta Marek Antoni Łukaszewicz, wicestarosta Ryszard Anusiewicz (1999-2002)

Sylwetki wybranych starostów

Mikołaj II Radziwiłł – marszałek litewski, podczaszy i starosta bielski. „Starosta stał na czele grodu i sprawował dwie zasadnicze funkcje: sędziowską i administracyjną. Posiadał swoją kancelarię, którą tworzyli: regent, muscepani oraz ich pomocnicy. Dalszym przedstawicielem władzy miejskiej był wójt jako pełnomocnik królewski”.

Jan Zabrzeziński – marszałek ziemski i wojewoda trocki; urząd starosty sprawował krótko, pomiędzy 27 sierpnia a 27 października 1501 r. „Być może Zebrzeziński w tym przypadku tytułował się namiestnikiem bielskim tylko na czas organizowania zjazdu panów litewskich w Bielsku w 1501 r. Możliwe też jest powierzenie mu starostwa bielskiego, przez niezwykle zajętego w tym czasie Radziwiłła, w związku z kadencją sądów ziemskich lub z innego powodu”.

Michał Gliński – „Aleksander Jagiellończyk krótko przed 28 stycznia 1505 r. namiestnictwo bielskie nadał kniaziowi Glińskiemu, który urząd ten piastował do 20 października 1506 r., tj. do momentu odebrania mu przez wielkiego księcia litewskiego Zygmunta, za rzekomą zdradę, wszystkich dóbr i urzędów na Podlasiu”.

Wojciech Kłoczko – marszałek hospodarski, urząd starosty sprawował pomiędzy 6 grudnia 1506 a 1512 rokiem.

Olbracht Gasztołd – „Sądy grodzkie sięgają czasów Witolda, który przekazał władzę sądową w ręce namiestnika – starosty. Był to sąd kryminalny. Rozpatrywał głównie sprawy karne przeciw szlachcie”. „Starosta, sędzia grodzki i pisarz sprawowali na swym terenie władzę policyjno-sądową. Sądy grodzkie dzieliły się na roki starościńskie karne i na roki egzekucyjne”. „Sprawy karne sędził sam starosta z czterech artykułów: podpalenie, zabójstwo, pobicie i gwałt. Od sądu starościńskiego można było apelować do Wielkiego Księcia”. „Uczestnictwo starosty w sądzie ziemskim i jego decydujący wpływ na rozprawy doprowadziło do ostrego konfliktu w trzydziestych latach szesnastego wieku. Starosta bielski Gasztołd, mając po swojej stronie sędziego Raczko, zawiesił działalność sądów ziemskich. Wobec zmowy starosty, sędziego i urzędników przeciwko szlachcie zmuszona ona była odwołać się ze skargą zbiorową do króla”. „W r. 1533 posłowie szlachty bielskiej ponownie wystąpili ze skargą do króla na urzędników starościńskich, tym razem chodziło im o księgi sądowe, które na polecenie starosty w czasie walki ze szlachtą zostały oddane na przechowanie u proboszcza brańskiego”.

Adam Kazanowski – „Kiedy w roku 1638 starostwo bielskie objął młody bogaty stolnik koronny Adama Kazanowski, zaczął się następny okres rozbudowy miasta. Postanowił on ufundować nowy gmach dla klasztoru karmelitów. Ulubieniec króla Władysława IV, towarzysz jego młodości i wojennych wypraw, jako marszałek koronny wspierał rozwój miasta i okolicznych majątków należących do starostwa. Kiedy zmarł w roku 1649, jego żona Elżbieta prowadziła dalej rozbudowę i wyposażenie klasztoru oraz kościoła karmelitów”.

Michał Starzeński (starosta brański) – generał kościuszkowski, pomagał senatorowi

rosyjskiemu Ignacemu Theylsowi w organizowaniu nowej administracji, miejsca pruskiej kamery.

Jan Klemens Branicki – hetman wielkiej koronny, był synem Stefana, wojewody podlaskiego i starosty brańskiego. „Branicki okazał troskę o rozwój Bielska, gdy w 1719 objął starostwo bielskie, rozbudował dwór Chodkiewicza na Hołowiesku i założył ogród włoski”. „Gdy w 1768 roku wybuchło pierwsze powstanie przeciwko przemocy Moskwy w Polsce, nazwane konfederacją barską, hetman Branicki, jako przeciwnik uległego carycy Katarzynie króla Poniatowskiego i kontrkandydata do tronu, okazywał pomoc konfederatom. Jednak starał się to robić po kryjomu, by nie narazić się na odwet wojsk moskiewskich stojących od wielu lat w całym niemal kraju. Na tajnym spotkaniu w Brańsku spotkał się Branicki z hetmanem polnym koronnym Wacławem Rzewuskim przygotowującym wystąpienie przeciwko rosnącemu naciskom carycy”.

Józef Sieńkowski – pierwszy starosta bielski po wyzwoleniu, zajmował się organizacją szkolnictwa w powiecie bielskopodlaskim. „Dzięki staraniom pierwszego starosty Józefa Sieńkowskiego organizowano co roku w Bielsku powiatowe wystawy przemysłowo-rolnicze, a także konkursy rolnicze z nagrodami. W bielskim starostwie pracowała parę lat od ok. 1926 r. znana pisarka Pola Gojawiczyńska. Mieszkała przy rogu ulicy Mickiewicza i Krzywej. Jej nagrodzona powieść „Dziewczęta z Nowolipek” została sfilmowana w 1937 r. i była wielokrotnie wznawiana; podobnie „Rajska jabłoń”. Wicestarostą był w tym czasie Franciszek Kulikowski, miejscowy komendant ZHP.

A. Czaykowski – starosta bielski, wspierał komitet budowy nowego budynku gimnazjum, którego budowę zakończono w 1928 r.

Włodzimierz Baranowski – ur. w 1890 r., pochodzący z Suwałk tymczasowy burmistrz Augustowa, wyznaczony przez Tymczasową Radę Obywatelską Okręgu Suwalskiego na początku stycznia 1919 r., sprawował urząd pięć miesięcy, do połowy 1919 r.; następnie zastępca komisarza na powiat augustowski i starosta suwalski, od 1 stycznia 1927 r. starosta w Bielsku Podlaskim. Żonaty z Marią Bakinowską.

Józef Drożański – starosta bielski, wcześniej referendarz w VII stopniu służbowym w Starostwie w Sieradzu. Funkcję starosty pełnił od 31 października 1928 r. Mimo dobrych opinii w 1932 r. odszedł ze stanowiska na tle nieporozumień z dyrekcją lasów w Białowieży (dyrektorem był Modzelewski).

Żeliszław Januszkiewicz – odznaczony Krzyżem Walecznym. Po odzyskaniu niepodległości rozpoczął pracę w administracji państwowej; autor wspomnień m.in. o powiecie bielskim; w 1933 r. objął stanowisko starosty w Bielsku i sprawował je do 1939 r. „Rano o godzinie czwartej pięćdziesiąt ujrzeliśmy dwa samoloty z czarnymi krzyżami lecące nisko nad miastem. Kilkanaście minut później odebraliśmy telefonogram z Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku. Podany szyfr przekazaliśmy staroście Januszkiewiczowi, który polecił nam natychmiast zawiadomić wszystkich pracowników starostwa. O godzinie siódmej rano odbyła się narada, na której zostaliśmy poinformowani, że wojska hitlerowskie zaatakowały granicę państwa polskiego”. Sam Januszkiewicz pisał o sobie: „Ulubionym terenem mojej pracy był zawsze samorząd [powiatowy]. Toteż najwięcej czasu poświęciłem pracy samorządowej i Bielsku. Oczywiście z pracą samorządową ściśle łączyła się praca nad podniesieniem stanu gospodarczego powiatu”.

Mieczysław Cieplucha – wyznaczony przez delegata rządu londyńskiego na starostę powiatowego w Bielsku. Uwięziony wkrótce po wkroczeniu Armii Czerwonej, które miało miejsce 30 lipca 1944 r.

Michał Drzewiecki – oficer Wojska Polskiego, podporucznik; funkcję pierwszego starosty pełnił do 12 grudnia 1944 r.

Roman Woźniak – starosta po 12 grudnia 1944 r., członek PPR.

Literatura

Bielsk Podlaski. Studia i materiały do dziejów miasta pod redakcją Zbigniewa Romaniuka, Bielsk Podlaski 1999.

H. Kosieradzki, *Bielsk Podlaski. Dzieje miasta*, Bielsk Podlaski 1987.

J. Szlaszyński, *Władze Augustowa w okresie międzywojennym, Rocznik augustowsko-suwański, t. III*, Suwałki 2003.

J. Wójcicki, *Bielsk Podlaski i ziemia bielska. Zarys dziejów*, Bielsk Podlaski 1998.

Dodana: 12 styczeń 2017 14:46

Zmodyfikowana: 12 styczeń 2017 14:46

Copyright © 2001 - 2020 Samorząd Powiatu Bielskiego. Wszystkie prawa zastrzeżone.